

Titulació	Tipus	Curs
Educació Infantil	FB	2

Professor/a de contacte

Nom : Cecília Inés Suárez Rivarola

Correu electrònic : ceciliaines.suarez@uab.cat

Equip docent (extern a la UAB)

Albert Bartrolí López

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

És aconsellable:

- El coneixement funcional d'una llengua de la Unió Europea (a més de la pròpia/de les pròpies).
- La lectura d'articles educatius relacionats amb la temàtica que aborden els continguts d'aquesta assignatura i que figuren a la bibliografia bàsica recomanada.
- La cerca de documentació per conèixer i argumentar.
- Reflexionar sobre la pròpia experiència educativa.
- Tenir predisposició per al treballar en equip.

Objectius

L'assignatura està orientada a analitzar la situació de qualsevol tipus d'institució educativa (centres, programes i projectes) per a la infància, en els sistemes educatius de la Unió Europea, fent especial èmfasi en els sistemes català i espanyol.

També està orientada a comprendre i identificar els processos i institucions que han promogut i promouen innovacions en qualsevol territori europeu.

Aquest enfocament sistèmic no deixarà de considerar la institució educativa com a unitat d'anàlisi i intervenció.

Alguns dels objectius formatius que destacariem de l'assignatura són:

- Comprendre la xarxa europea que configuren els diferents sistemes d'atenció a la infància.
- Analitzar els sistemes d'atenció a la infància d'Espanya i Catalunya.
- Identificar les institucions i els programes innovadors dedicats a la Primera Infància que promouen els drets dels infants.
- Conèixer diferents tipus d'institucions d'Educació Infantil (centres, programes i projectes).

- Utilitzar la recerca en educació per comprendre els tipus d'institucions d'Educació Infantil i les seves característiques.
- Comprendre les pràctiques educatives informades per evidències com a enfocament per la millora i la innovació de les pràctiques docents a l'Educació Infantil.
- Desenvolupar la competència investigadora com a mestres d'educació infantil.
- Desenvolupar la competència digital com a mestres d'educació infantil.
- Aproximar-se al coneixement de l'enculturació i socialització de gènere en la infància i sobre el rol de les dones i del sistema de gènere en aquests processos.
- Promoure el coneixement i la reflexió sobre les desigualtats de gènere i les diferents formes de sexisme a les societats, focalitzant l'anàlisi en l'Educació Infantil.

Resultats d'aprenentatge

1. Contrastar i sintetitzar informació sobre centres d'educació infantil en el sistema educatiu català, espanyol, europeu i l'internacional, tot explicant experiències i exemples de pràctiques innovadores a través d'un estudi realitzat en equip.
2. Elaborar, en grup, propostes de formació innovadores que contemplin els equips interdisciplinars propis d'una institució d'atenció a la primera infància.
3. Assumir que la diversitat i pluralitat d'idees, de pràctiques i d'institucions educatives constitueix un valor a defensar.
4. Analitzar, contextualment i pedagògicament, projectes educatius i informes d'avaluació nacionals i internacionals que versin sobre l'educació infantil i primària i que ajuden a prendre decisions en l'àmbit de la política educativa.
5. Utilitzar habilitats socials en les relacions amb els infants, amb les seves famílies i amb els professionals dels centres objecte d'estudi.
6. Conèixer i elaborar un pla de seguiment de projectes educatius d'Educació Infantil en el marc d'un centre que col·labori amb el territori i amb altres professionals i agents socials.
7. Utilitzar tècniques gràfiques per analitzar la legislació que regula les escoles infantils i la seva organització.
8. Utilitzar tècniques com el genograma, el fotograma, les fotografies familiars, els àlbums familiars per analitzar críticament les relacions familiars pròpies i alienes.
9. Valorar i respectar les diverses aportacions pedagògiques dels diferents moviments i autors de rellevància contemporània.
10. Comprendre l'evolució històrica dels principals corrents del pensament pedagògic a partir dels diversos contextos canviants que incideixen en la docència.
11. Analitzar críticament i autònomament les principals formulacions i pràctiques pedagògiques en l'actualitat tot sent capaç d'argumentar l'assumpció de criteris propis.
12. Identificar i valorar algunes de les principals formulacions pedagògiques de l'actualitat i la seva repercussió pràctica en els centres.
13. Observar i descriure les principals limitacions però també possibilitats dels actuals projectes i pràctiques educatives de diferents centres i professionals de la docència.
14. Comprendre els principals corrents del pensament contemporani d'influència educativa i la seva repercussió en les etapes educatives d'infantil i primària.
15. Introduir-se en el coneixement dels principals moviments pedagògics internacionals i, especialment europeus, que han influït en la teoria i pràctiques pedagògiques contemporànies d'incidència en l'escola infantil i primària.
16. Aprofundir en el coneixement de determinats autors i moviments pedagògics que han tingut una especial rellevància en el pensament i la pràctica educativa en el nostre país.
17. Proposar noves maneres de mesurar l'èxit o el fracàs de la implementació de propostes o idees innovadores.
18. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
19. Ponderar els riscos i les oportunitats de les propostes de millora tant pròpies com alienes.
20. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

Situació de l' Educació Infantil en el context europeu i internacional.

- Serveis d'atenció als infants i les seves famílies.
- Atenció col·lectiva i atenció individual als diferents països europeus.
- Aspectes quantitatius i qualitatius dels diferents serveis.

La innovació educativa en l'etapa 0-6. Precedents i situació actual.

- Innovacions centrades en el desenvolupament curricular.
- Innovacions centrades en l'organització del centre.
- Innovacions centrades en la relació amb l'entorn.

L'Educació Infantil en el sistema educatiu espanyol i català.

- Diferents serveis d'atenció i educació infantil a Catalunya i España.
- Suport legislatiu per a la família.
- L'escola infantil. Marc legislatiu

Centres educatius d'Educació Infantil. Tipologia i funcions.

- Diferents serveis de suport educatiu per infants.
- Diferents serveis de sosteniment a la maternitat i la parentalitat.
- Activitats de vida quotidiana.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Realització dels projectes individuals o en grup	100	4	2, 4, 5, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 18, 20
Sessions de seminaris	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Sessions en gran grup	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Treball supervisat a l'aula i a la tutoria, revisió d'activitats	40	1,6	1, 2, 6, 9, 10, 11, 13, 15, 17

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i és sota aquesta premissa s'ha planificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra a continuació.

Les activitats formatives dins d'aquesta assignatura poden ser de tipus dirigides, supervisades i autònomes:

- Les **activitats dirigides** estan conduïdes pel professorat implicant la participació activa del grup classe en el procés d'aprenentatge. Poden ser o classes amb tot el gran grup, o seminaris i sessions en grup reduït. Les classes amb tot el grup es basen en presentacions dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Els seminaris i sessions pràctiques són espais de treball per aprofundir, analitzar, contrastar, debatre, viure, reflexionar i avaluar els continguts de l'assignatura.
- Les **activitats supervisades** es refereixen a activitats d'aprenentatge i tutories, mitjançant les quals els estudiants, individualment i/o en grup, treballen per a l'assoliment de l'aprenentatge. Aquestes activitats

estaran estructurades de forma concreta, conegudes a l'inici de l'assignatura, i permetran l'aprofundiment i aplicació dels continguts de l'assignatura.

- El **treball autònom** és el que realitza l'estudiant de forma independent per desenvolupar les competències i assolir els objectius de l'assignatura.

Perspectiva Inclusiva

Tenint en compte el Disseny Universal de l'Aprenentatge (DUA) i els principis d'equitat i inclusió promoguts per la Unió Europea (Declaració de Paris, 2015), el compromís assumit per la Facultat de Ciències de l'Educació i UAB pel que fa la inclusió educativa, i arran del Decret 150/2017 sobre el sistema educatiu inclusiu a Catalunya, el professorat d'aquesta assignatura reconeix el valor de la diversitat i es compromet a considerar la singularitat de les necessitats d'aprenentatge de l'estudiantat. En aquest sentit, es considerarà una perspectiva inclusiva incorporada transversalment en les pràctiques docents, activitats i produccions dels estudiants, i continguts a treballar.

Competència Digital Docent

Aquesta assignatura inclou activitats per al desenvolupament de la Competència Digital Docent (A2).

Perspectiva de Gènere

Aquesta assignatura considera la Perspectiva de Gènere en la docència, així com la necessitat d'incloure mecanismes que ens permetin superar les desigualtats i construir societats més justes des de l'Educació Infantil. Al respecte, en aquesta assignatura es considera l'assumpció de valors d'equitat de gènere com a eix transversal als continguts, activitats i pràctica docent proposada.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Estudi d'un Servei d'Atenció a la Infància i a les Famílies a Catalunya (avaluació grupal)	25%	0	0	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20
Pràctica individual (avaluació individual)	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20
Pràctica grupal (avaluació grupal)	15%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Prova de síntesi reflexiva (avaluació individual)	30%	0	0	2, 3, 5, 6, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 20

L'avaluació que es porta a terme en aquesta assignatura és continuada i final.

El sistema d'avaluació consta de dues proves escrites INDIVIDUALS i dos treballs GRUPALS, que inclouen tots els continguts dels diferents blocs i es troben distribuïdes en el desenvolupament de l'assignatura.

Al procés d'avaluació s'aplicaran rúbriques, checklists, pautes d'avaluació, entre d'altres instruments per assegurar el seguiment continuat i formatiu de les activitats pràctiques que es desenvoluparan al llarg del curs.

Les dates d'avaluació i recuperació per al curs 2026-2027, són:

Grup 61: 03/12 i 06/05. La data de recuperació és el 27 de maig, 2027.

Grup 62: 01/12 i 04/05. La data de recuperació és el 25 de maig, 2027.

Assistència, participació i aspectes actitudinals

L'assistència i participació durant el desenvolupament de l'assignatura és imprescindible per desenvolupar les competències establertes. Cal haver assistit almenys al 80% de les sessions de seminaris i al 100% de les sessions d'avaluació.

Els justificants que algunes vegades es presenten en cas d'absència serveixen únicament per explicar l'absència, però en cap cas són un eximent de la presencialitat. Només en els casos relacionats amb temes mèdics i judicials, i degudament documentats, el professorat responsable de l'assignatura podrà arbitrar, si és possible, activitats complementàries que compensin la presencialitat exigida.

Cal mostrar una actitud compatible amb la professió educativa com a requisit per aprovar l'assignatura. Algunes competències són: escolta activa, respecte, participació, cooperació, empatia, amabilitat, puntualitat, no jutjar, argumentar, ús adequat dels dispositius electrònics (mòbil, ordinador, etc.)

També, es necessari que l'estudiant demostrï que és responsable i rigorós en el treball autònom, participa de forma activa a les classes, mostra pensament crític i unes conductes que afavoreixen un entorn amable i positiu, democràtic i on es respecten les diferències. Es considerarà la participació, implicació i actitud de l'alumnat durant el desenvolupament de les activitats i sessions d'aula.

El professorat podrà suspendre o baixar la nota de l'activitat que consideri que no reuneixi uns mínims acadèmics en els aspectes esmentats.

Es recorda la importància d'evidenciar un compromís ètic amb els principis deontològics de la professió docent, concretament, amb el Codi deontològic de la professió docent aprovat per la Junta del Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya el 29 de juny de 2021.

Qualificacions i recuperació

Per a superar l'assignatura cal tenir una mitjana igual o superior a 5 (cinc). Per a poder fer la mitjana amb les activitats, cal treure mínim un 5 (cinc) en cadascuna de les activitats avaluatives obligatòries.

Quan es consideri que l'estudiant no ha pogut aportar prou evidències d'avaluació, el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura, s'ha de qualificar aquesta assignatura com a No Avaluable.

El professorat farà la devolució de l'avaluació de les evidències en un màxim de 20 dies hàbils del calendari acadèmic. L'estudiant que vulgui revisar la nota haurà de fer-ho en els 15 dies posteriors a la seva publicació en l'horari de tutories establert.

Cal tenir present que l'alumne tindrà l'oportunitat de recuperar la matèria presentant-se i realitzant de nou la/es prova/es escrita/es no superada/es. Els treballs grupals i cooperatius no són recuperables.

Els i les alumnes que repeteixen l'assignatura s'han de posar en contacte al començament del curs per concretar els requeriments per superar l'assignatura. Aquesta assignatura permet la realització d'una Prova de Síntesi per l'avaluació dels resultats d'aprenentatge. En aquest cas, la qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova de síntesi.

Activitats, evidències, ús de la IA

Les activitats i les evidències que es presentin dins l'assignatura han de ser originals i de creació pròpia o del

grup (quan s'escau).

En aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) com a part integrant del desenvolupament del treball, sempre que el resultat final reflecteixi una contribució significativa de l'estudiant en l'anàlisi i la reflexió personal. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA es considerarà falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat; el treball no es considerarà original i l'assignatura quedarà suspesa en la seva totalitat sense opció a re-avaluació.

Es considera que no ha estat producció pròpia quan els treballs estan elaborats en la seva totalitat amb elements no originals i exclusius de l'estudiant i/o quan l'estudiant no identifiqui l'ús que s'ha fet de la IA i/o la seva contribució personal en l'anàlisi i la reflexió.

Totes les activitats avaluablestaran sotmeses a criteris formals, entre ells ortografia, redactat i presentació. Abans d'entregar una evidència d'aprenentatge, cal comprovar que s'ha escrit correctament les citacions en el text i referències bibliogràfiques seguint la normativa APA 7a. Ed.

Domini de la llengua

Per aprovar aquesta assignatura, cal que l'estudiant mostri, en les activitats que se li proposin, una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars que consten a la guia docent. En totes les activitats (individuals i en grup) es tindrà en compte, doncs, la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació. L'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se amb fluïdesa i correcció i ha de mostrar un alt grau de comprensió dels textos acadèmics. Una activitat pot ser retornada (no avaluada) o suspesa si el professor/a considera que no compleix aquests requisits.

En el cas de la llengua catalana, a 1r i 2n curs es demana que l'estudiant tingui una competència lingüística equivalent al Nivell 1 per a Mestres d'Educació Infantil i Primària; i que a partir del 3r curs del Grau l'estudiant haurà d'haver mostrat una competència equivalent al Nivell 2 per a Mestres d'Educació Infantil i Primària (més informació sobre aquests nivells a

<http://www.uab.cat/web/els-estudis/-competencia-linguistica-1345698914384.html>).

Còpia i plagi

La còpia o plagi en qualsevol tipus d'activitat d'avaluació constitueixen un delicte, i es penalitzarà amb un 0 (zero) com a nota de l'assignatura, perdent la possibilitat de recuperar-la, tant si és un treball individual com en grup (en aquest cas, tots els membres del grup tindran un 0). Si durant la realització d'un treball individual a classe, el professor/a considera que un alumne/a està intentant copiar o se li descobreix algun tipus de document o dispositiu no autoritzat pel professorat, es qualificarà el mateix amb un 0 (zero), sense opció de recuperació, i per tant, tindrà suspesa l'assignatura.

Es considerarà que un treball, activitat o examen està "copiat" quan reproduceix tot o una part significativa del treball d'un/a altre/a company/a.

Es considerarà que un treball o activitat està "plagiat" quan es presenta com a propi una part d'un text d'un autor sense citar les fonts, independentment que les fonts originàries siguin en paper o en format digital.

Podeu veure la documentació de la UAB sobre "plagi" a:

http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html

Avaluació única

Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única.

Bibliografia

- Abelleira, A. & Abelleira, I. (2020). Hacia una didáctica de proximidad. "La fuerza de lo cercano". *RELAdEI: Revista latinoamericana de educación infantil*, 99-117. Disponible on line. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=7598822>
- Alcrudo, P.; Alonso, A.; Escobar, M.; Hoyuelos, A.; Medina, À. y Vallejo, A. (2015). *La educación infantil en España. Planteamiento, situación y perspectiva de la educación de 0 a 6 años*. Escuela de Fantasía, S.L. Recuperat de https://issuu.com/platamadrid/docs/la_educacion_infantil_en_e
- Alderson, J. M., McAlevey, F., Narayan, M., & Williams, S. (2024). A Culture of Innovation in Early Childhood Education: Which Factors Shape How Teachers Use Curriculum Innovation? *Early Childhood Education Journal*, 52(4), 783-792. Recuperat de: <https://doi.org/10.1007/s10643-023-01463-1>
- Ancheta-Arrabal, A., Romero-Crespo, J. A. y Gabaldón-Estevan, D. (2022). Educación y equidad en la primera infancia. El caso de las aulas de 2 años en los centros públicos de la Comunidad Valenciana. *Papers*, 107 (3), e3066. <https://doi.org/10.5565/rev/papers.3066>
- Barbieri, N. (2019). *Innovació social i educació 0-3 anys*. Barcelona: IGOP (Projecte RecerCaixa "Edu 0-3").
- bell hooks (2000). *El feminismo es para todo el mundo*. Traficantes de sueños.
- Blasco, J. (2016). *De l'escola bressol a les polítiques per a la petita infància*. Fundació Jaume Bofill. Recuperat de https://www.fbofill.cat/sites/default/files/Dossier%20Premsa-petita%20infancia%20_210916.pdf
- Bonal, X.S. & Saurí, E.S. (2016). Equitat en l'accés a les escoles bressol municipal. En Observatori de l'educació local. Informe 2016, (pp. 26-35). Diputació de Barcelona. Disponible en: https://llibreria.diba.cat/es/libro/observatori-de-l-educaciolocal_58236
- Camacho, M. (2018). La innovació en educació. Aspectes clau i reptes de futur. En *Anuari de l'Educació de les Illes Balears 2018* (pp. 16-28). Disponible en: <https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/6820686.pdf>
- Departament de Ensenyament. Generalitat de Catalunya (2017). *Marc de la innovació pedagògica a Catalunya*. Departament de Ensenyament. Generalitat de Catalunya.
- European Commission/EACEA/Eurydice (2025). *Key data on early childhood education and care in Europe 2025. Eurydice Report*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Recuperat de <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/bcce2c3d-d93f-11ef-be2a-01aa75ed71a1/language-en>
- Ferri, G. (2024). El nou currículum d'Educació Infantil de Catalunya. Valoració i qüestions obertes. *Infància*, 256, 28-35.
- Forner, À.; Acedo, C. i Recasens, J. (2001). *Serveis per a la infància: Marc de referència per a polítiques educatives en l'àmbit municipal*. Estudis educació 7, Diputació de Barcelona.
- Gallego, Raquel y Maestripieri, Lara (2022). La innovación social en los cuidados 0-3: entre la desigualdad y la equidad en las políticas públicas. *Papers*, 107 (3), e3060. Disponible en: <https://doi.org/10.5565/rev/papers.3060>
- Garvis, S., & Lenz-Taguchi, H. (Eds.). (2021). *Quality Improvement in Early Childhood Education: International Perspectives on Enhancing Learning Outcomes* (1st ed. 2021). Springer International Publishing. Disponible en: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-73182-3>
- Garvis, S., Phillipson, S., Harju-Luukkainen, H., Sadownik, R. A. (eds.) (2022). *Parental engagement and early childhood education around the world*. Routledge.

Hansen, L. S., & Ringsmose, C. (2023). *Quality in Early Childhood Education and Care through Leadership and Organizational Learning: Organizational and Professional Development* (1st ed. 2023). Springer International Publishing. Disponible en: <https://doi.org/10.1007/978-3-031-39419-5>

Institut Infància i Adolescència de Barcelona - aFFaC (2026). Relatoria de la jornada "El dret a cuidar i a ser cuidat: infància, famílies i polítiques públiques". Institut Infància i Adolescència de Barcelona.

Institut Municipal d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona (IMEB) (2023). *Informe "Bressols comunitaris, cases de la petita infància". Enfortim la vida comunitària des de les escoles bressol municipals de Barcelona*. Institut Municipal d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona (IMEB).

Jiménez-Delgado, M.; Jareño-Ruiz, D. & El-Habib Draoui, B. (2016). La expansión de la educación infantil en España: entre la igualdad de oportunidades y la segregación. *Revista Iberoamericana de Educación*, 72, 19-44. Disponible en: <https://rieoei.org/historico/documentos/rie72a01.pdf>

Kinthead-Clark, Z., & Escayg, K.-A. (Eds.). (2021). *Reconceptualizing Quality in Early Childhood Education, Care and Development: Understanding the Child and Community* (1st ed. 2021). Springer International Publishing. Disponible en: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-69013-7>

Madrid Vivar, D. & Pascual Lacal, Ma. R., & (2022). *Buenas Practicas en la Educacion Infantil*. <https://doi.org/10.2307/j.ctv2s0jc7r>

Marbán Gallego, V., & Rodríguez Cabrero, G. (2020). Políticas de protección a la infancia en la Unión Europea. *Presupuesto y Gasto Público* 98, 49-78. Disponible en: <https://dialnet.unirioja.es/ejemplar/554862>

Mayordomo Martínez, E. & Millán Cañamares, X. (2017). Avances, límites y retos en la garantía de derechos de la infancia en Cataluña. Una aproximación desde el ámbito municipal. *Zerbitzuan*, 63, 75-88. Disponible en: <http://www.zerbitzuan.net/documentos/zerbitzuan/Zerbitzuan63.pdf>

Meirieu, P. (2012). Sortir-se'n a l'escola infantil per sortir-se'n a l'escola. *Infància*, 22, 31-33.

Montero, I., Tahull, J. i Berga, È. (2021). Canviar el pati per transformar l'educació. El cas de l'escola Salvador Espriu de Vallfogona de Balaguer. *Revista Catalana de Pedagogia*, 20, 93-109. Recuperat de: <https://doi.org/10.2436/20.3007.01.167>

Moyano, S. (2020). *Entre el riesgo y la certeza en las prácticas de protección a la infancia. Notas para abrir una conversación*. Disponible en <http://revistainterrogant.org/entre-el-riesgo-y-la-certeza-en-las-practicas-de-proteccion-a-la-infancia-notas-para-a>

OECD (2017). *Education at a Glance 2017. OECD Indicators*. OECD Publishing.

OECD. *Starting strong IV: monitoring quality in early childhood education and care*. (2015th ed.). (2015). OECD. Recuperado de: <https://doi.org/10.1787/9789264233515-en>

OECD (2025). *Reducing Inequalities by Investing in Early Childhood Education and Care, Starting Strong*, OECD Publishing, Paris. Recuperado de: <https://doi.org/10.1787/b78f8b25-en>.

OECD (2025). *Strong Early Childhood Education and Care Systems for the Future. A conceptual framework for thematic analyses*. Education Working Papers No. 329. OECD. Recuperado de: <https://dx.doi.org/10.1787/67d0a97f-en>

ONU (2006). *Comité de los Derechos del Niño. Observación general N°7: Realización de los derechos del niño en la primera infancia*, 20 septiembre 2006, CRC/C/GC/7/Rev.1, Recuperado de: <http://www.refworld.org/es/docid/4ffd3dc02.html>

ONU (2013). *Comité de los Derechos del Niño. Observación general N°17 sobre el derecho del niño al descanso, el esparcimiento, el juego, las actividades recreativas, la vida cultural y las artes (artículo 31)*, 17 abril 2013, CRC/C/GC/17. Recuperado de: <http://www.refworld.org/es/docid/51ef9bf14.html>

ONU (2016). *Comité de los Derechos del Niño. Observación general núm. 19 sobre la elaboración de*

presupuestos públicos para hacer efectivos los derechos del niño (art. 4). Recuperado de:
https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2fC%2fGC%2f19&Lang=en

Perines H. (2017). Las murallas invisibles entre la investigación educativa y los docentes. *Ciencia y Educación*, 1 (1), 11-21.

Pitluk, L. (2016). Cap. 2. Los directivos como posibilitadores y responsables de la coherencia institucional. En L. Pitluk, *La gestión escolar: el desafío de crear contextos para hacer y estar bien* (pp. 47-59). Homo Sapiens Ediciones.

Ramis Assens, A. (2016). *Famílies i mestres, Entendre'ns per educar*. Eumo.

Riera-Jaume et al. (2022). La participación de las familias en los procesos de innovación educativa de los centros escolares. *Educar*, 58/1, pp. 255-271. Disponible en:
<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=8545926>

Rodríguez García, A. (s.d.). *Género, sexo y la construcción de la identidad*. Recuperat de
<https://anarodriguezgarcia.com/publicaciones/1117-2/>

Rovira, M., i Vinuesa, M. (2024). La construcció d'un nou currículum. *Infància*, 256, 6-9.

Sabariego Puig, M., Pose Porto, H., Sánchez Lissen, E., & Buxarrais Estrada, M. R. (2023). La participación de la infancia y la adolescencia en la municipalidad. Discursos y estrategias políticas en Andalucía, Catalunya y Galicia. *Bordon*, 75(2), 123-141. <https://doi.org/10.13042/Bordon.2023.96468>

Sánchez-Vera, M. del M. (2022). Pasado, presente y futuro de la Educación Infantil en España. *RELADEI. Revista Latinoamericana de Educación Infantil*, 11(1), 99-111. Recuperat de:
<https://revistas.usc.gal/index.php/reladei/article/view/8116>

SIIS Centro de Documentación y Estudios (2017). Tendencias y buenas prácticas en la atención a la infancia en situación de riesgo social. *Zerbitzuan*, 63, 89-102. Disponible en:
<http://www.zerbitzuan.net/documentos/zerbitzuan/Zerbitzuan63.pdf>

Trotta, T. i Troya, M.S. (2018, octubre 4). La pobreza infantil en España nos lleva a desaprovechar talento. *El País*, sección *Planeta Futuro*. Recuperat de
https://elpais.com/elpais/2018/10/03/planeta_futuro/1538570523_817380.html

Tejada, J. (2008). *Los agentes de la innovación en los centros educativos. Profesores, directivos y asesores*. Ediciones Aljibe.

UNICEF (2022). *Experiencias innovadoras de aprendizaje y educación para la primera infancia en América Latina y el Caribe*. UNICEF.

Uttech, M. (2009). ¿Qué es la investigación y qué es un maestro investigador? *Revista de Educación XXI*, 139-150.

Vila, I. (2000). Aproximación a la educación infantil: características e implicaciones educativas. *Revista Iberoamericana de Educación*. Disponible en <https://rieoei.org/historico/documentos/rie22a02.htm>

Zabalza, M.A. (2023). Prólogo. La infancia digital: entre la esperanza y el riesgo. En M. Area-Moreira, J. Rodríguez Rodríguez, J. Peirats Chacón, Á. San Martín Alonso (coords.), *Infanci@ digit@l : los recursos educativos digitales en educación infantil*. 1a. edición. Barcelona: Graó, 2023. Print. Disponible online a la Biblioteca d'Humanitats UAB.

Zabalza, M.A. (1996). *Calidad en la Educación Infantil*. Narcea.

Revistes i pàgines electròniques d'interès:

Diputació de Barcelona - Àrea d'Educació

<http://www.diba.es/>

Institut Infància i adolescència

<https://institutinfancia.cat/>

Observatorio de la Infancia de la Junta de Andalucía:

<https://www.observatoriodelainfancia.es/oia/esp/index.aspx>

Organización para la Cooperación y Desarrollo Económicos (OCDE)

<https://www.oecd.org/>

Revista Infància a Europa

<https://www.rosasensat.org/ca/pagines/publicacions/revistes>

Unió Europea

https://europa.eu/european-union/index_en

(*) Al llarg del curs es podrà facilitar bibliografia i enllaços web específics de cada Bloc de contingut.

Programari

No es preveu utilitzar un programari específic.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	61	Català	anual	matí-mixt
(TE) Teoria	62	Català	anual	tarda
(SEM) Seminaris	611	Català	anual	matí-mixt
(SEM) Seminaris	612	Català	anual	matí-mixt
(SEM) Seminaris	613	Català	anual	matí-mixt
(SEM) Seminaris	621	Català	anual	tarda
(SEM) Seminaris	622	Català	anual	tarda
(SEM) Seminaris	623	Català	anual	tarda